

Herinnering aan Gottfried Opfergelt

(uit: "Zalig zijn de schelen" van H.P. de Boer
en B. van Garrel - Elsevier/Amsterdam)

Het vriendelijke dorpje Wijnandsrade, gelegen in het Zuid-Limburgse heuvelland, herbergt een stamhoofd. Toen ik hem ontmoette was hij de tachtig al gepasseerd en nog tamelijk vief, alleen zijn gehoor was niet meer zo best. Opfergelt heet het stamhoofd, Gottfried Opfergelt. Tot voor enkele jaren reed hij nog dagelijks te paard over zijn bezittingen.

Zijn stam, de 'Sibbe Opfergelt', telt 240 leden, die voor het merendeel in Duitsland wonen. Het stamhoofd zelf verblijft samen met zijn zuster op een schitterend kasteeltje in de Wijnandsraadse dreven.

De sibbe Opfergelt laat eenmaal per jaar een familieblad verschijnen, het 'Familienblatt Opfergelt'. Daarin worden de belevenissen van stamleden als Josef Opfergelt onder de kop 'Ein Opfergelt in Zentral-Afrika' genoteerd.

'Het is raar,' meldt Josef, 'dat je ze nooit mag aanspreken als neger. Dan zijn ze heel beledigd. Men zegt hier in het algemeen de Kongolezen of de zwarten. De zwarten drinken verschrikkelijk.' Of een zelfgeschreven verjaardagsrijmpje voor het stamhoofd, van een Opfergelt die huismoeder is:

*Ja solch ein echter Opfergelt
Ist was Besonderes in der Welt
Gottfried hat dies gleich erkannt
War an der Grenze schnell bekannt
In Dir floss ja Deutsches Blut
Und dies tat Dir wirklich gut.*

Bijzondere verdiensten van dode en levende Opfergelts worden ook in het Familienblatt onder de aandacht gebracht. De theoloog Benedict werd in een aflevering posthuum geroemd omdat hij in 1941 tijdens een pantserslag in Rusland als een 'heilige' gestorven was. Zelfs aangetrouwde Opfergelts krijgen soms een pluimpje. In een oud Familienblatt werd de advocaat dr. H.J. Arnold uit Holland geprezen omdat hij de Duitse generaal Christiansen, na diens ontslag uit de Nederlandse gevangenis in 1951, persoonlijk met zijn auto naar huis had gereden.

Eenmaal per jaar komt de sibbe bijeen, vertelde het stamhoofd. Er wordt dan gegeten, gedanst en de stamoudste houdt een toespraak. Om de traditie er ook bij de kleine bazen Opfergelt in te pompen, wordt nog een aparte junioren-reünie belegd. Het stamhoofd heeft bij deze gelegenheden tot zijn genoegen nooit Opfergelt-jongenshoofden met lang haar ontdekt.

Het moreel van de sibbe is hoog, stelde het stamhoofd tevreden vast. Gottfried Opfergelt maakte de indruk een volmaakt gelukkig mens te zijn. Zijn bestaan kende maar één schaduwzijde, maar daar kwam ik even later pas achter.

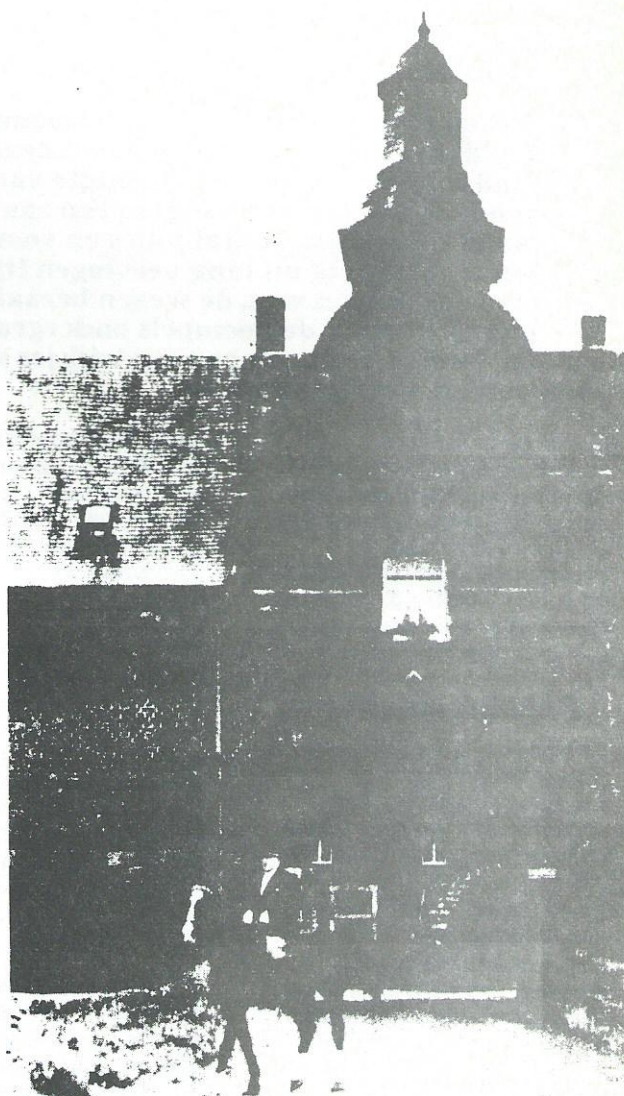
Vooreerst mijmerde het stamhoofd over zijn stamleden - 'echte Ehrenleute' - en over zijn kasteel. 'Als ik zo over mijn bezittingen loop, of op de brug sta voor het kasteel en naar ons wapen kijk in die heraldische kleuren... Dat is een bevredigend levensgevoel. Je voelt je een koning, heer en meester,' vertrouwde hij me toe.

Daar kon ik inkomen. Maar plotseling veranderde zijn gelukzalige gezichtsuitdrukking, hij verstrakte.

'Denken ze in Holland dat ze binnenvallen?' vroeg hij angstig.

'Wie?' vroeg ik verbaasd.

'De Russen,' antwoordde het stamhoofd.

.... die Herrlichkeit
Opfergelts.....